

ANATOLIJS STEPANAUKS

Dzimis: 1931. gada 5. jūlijā, Daugavpils rajonā

Mācības: Rīgas Valsts kurlmēmo skolā

Darbs: dažādos galdniecības uzņēmumos

LNS iestājies 1952. gadā

Sabiedriskais veikums: pašdarbības kolektīvu dalībnieks, sportists, LNB un Rīgas nodaļas revīzijas komisijas loceklis, LNB un LNS kongresu delegāts

2007. gadā apbalvots ar LNS **Goda biedra nosaukumu**

«Teātris ir vajadzīgs, lai aizmirstu bēdas un sāpes...»

Anatolijs Stepanuks plašākā nedzirdīgo sabiedrībā pazīstams kā daudzpusīgs mākslinieciskās pašdarbības dalībnieks — aktieris, dejotājs, mīms, burvis. Vairāk nekā pusgadsimtu viņš ir uzticīgs nedzirdīgo kultūras centra «Rītausma» drāmas ansamblim. Spēlējis daudzas interesantas lomas: Kangaru J. Raiņa lugā «Uguns un nakts», kalēju uzvedumā «Paradīzē» (pēc R. Blaumaņa noveles motīviem), skolotāju izrādē «Maksis un Morics» (pēc V. Buša slavenā stāsta), muižnieku Ž. B. Moljēra lugā «Skopulis», tirgotāju iestudējumā «Mazā raganīša»

(veidots pēc O. Preislera darba) u.c. lomas. Bijis aktīvs sportists. Darbojies LNB CV un Rīgas nodaļas revīzijas komisijā, kā delegāts piedalījies daudzos Nedzirdīgo biedrības kongresos.

Anatolijs Stepaņuks atbild uz jautājumiem Par burvju mākslu

«Cirka un burvju mākslu apguvu pašmācības ceļā, kā arī studējot speciālas grāmatas. Tās gan bija krievu valodā. Daudz ko aizguvu no Rīgas cirka uzvedumiem. Sagatavot burvju trikus nav viegli un vienkārši. Vispirms — grūti sameklēt vajadzīgos rekvizītus priekšnesumiem. Vēl — ir jābūt ļoti veiklām un plastiskām rokām. Protams, gribēju mācīties pie profesionāla burvja. Nedzirdīgo biedrība bija sarunājusi kādu cilvēku, kas mani un vēl citus nedzirdīgos mācītu, bet nesanāca. Nožēloju, ka maz laika veltīju burvju mākslas apgūšanai, tad rezultāti noteikti būtu labāki. Tam pietrūka laika, jo es vēl aizrāvos ar pantomīmu, spēlēju teātri, dejoju tautas dejas.

Par sportista gaitām

Savā laikā biju labākais augstlēcējs Nedzirdīgo biedrībā. Kopā ar Aleksandru Celmu trenējāmies slēpošanā un lēkšanā no tramplīna. Arī slidoju ziemā, bet vasarā vēl aktīvi nodarbojos ar riteņbraukšanu un tūrismu. Laikam jau mani bija viegli pierunāt. Kur lūdza, tur piedalījos. Tas jau ļoti traucēja sportiskai izaugsmei. Nevarēju tā īsti pilnveidoties vienā jomā.

Ko dod teātra spēlēšana

Teātris man dod daudz. Vēl tagad katru trešdienu pēc darba braucu uz mēģinājumiem «Rītausmā». Ko es viens pēc darba mājās darīšu! Man nepieciešama sabiedrība. Teātris man ir vajadzīgs, lai aizmirstu bēdas, sāpes, lai varētu priecīgi dzīvot un skatīties uz priekšu.

Tagad gan ir traki, jo mūsu nedzirdīgo teātra trupai trūkst vīriešu. Pašlaik esmu vienīgais. Citiem vairs

nav laika — problēmas ar naudu, darbu. Inflācija uztrauc, jādomā, kā izdzīvot. Mēs varētu iestudēt daudzas foršas lugas, bet nav vīriešu lomu izpildītāju. Ar interesi noskatījos nedzirdīgo čehu un vācieša uzstāšanās Nedzirdīgo dienas pasākumā Kongresu namā. Kā gribētos ar nedzirdīgo ārzemju teātriem sakontaktēties, no viņiem kaut ko pamācīties! Bet nav ko sapņot par to — mans laiks jau ir pagājis, jo laiks skrien tik ātri uz priekšu...

Ko dod darbs

Pēc Rīgas Kurlmēmo skolas beigšanas (1953) uzreiz sāku strādāt par galdnieku fabrikā «Rīgas mēbeļnieks». Pēc tās likvidācijas atradu darbu Rīgas mūzikas instrumentu fabrikā, tur biju stiklotājs, tad slīpētājs. Plānu pildīju, tiku pat Goda plāksnē. Pēc tam atkal ilgus gadus nostrādāju par galdnieku Rīgas viesnīcu trestā, vēlāk līdz pensijai Siguldā, galdniecībā.

Lai gan esmu pensijā, bez darba nevaru. Ko sēdēšu mājās?! Būtu man vēl ģimene... Esmu atradis galdnieka darbu Neredzīgo uzņēmumā. Darbā varu kontaktēties ar cilvēkiem. Darbs liek man justies jaunākam.

Ģimene

Kā daudzi citi nedzirdīgie pāri, arī mēs ar Eleonoru iepazīnāmies nedzirdīgo klubā Jāņa sētā. Mājas darbus vienmēr dalījām uz pusēm. Kopā izaudzinājām divus dēlus. Mums palīdzēja arī vecmāmiņa. Bet šobrīd esmu viens pats. Sieva Eleonora ir mirusi, dēliem savas ģimenes. Vienam jau ir divi bērni, otram trīs. Žēl, ka mana mīļā Eleonora, tā arī neredzēja savus mazbērnus.

Pats esmu dzimis 1931. gadā Daugavpils rajonā netālu no Stropu ezera. Mājas kara laikā nodega. Ģimenē biju sestais, jaunākais bērns. Man ir piecas māsas. Mana māte bija mājsaimniece, rūpējās par bērnu audzināšanu. Viņa vēl bija adoptējusi trīs zēnus bāreņus. Tēvs sākumā

strādāja par rakstvedi, vēlāk savā lauku saimniecībā. Dzirdi zaudēju gada vecumā, kad man bija sacēlusies ļoti augsta temperatūra. Ārsts mani uzskatīja par bezcerīgu, bet izglāba kāda veca dziedniece. Ar vienu ausi dzirdu kādus trokšņus. Dzirdes aparātu nelietoju, esmu par slinku..

Skološanās

Rīgas Kurlmēmo skolu sāku apmeklēt ļoti vēlu, tikai 13 gadu vecumā, pēc kara. Vispār mamma nezināja, ka pastāv speciālas nedzirdīgo skolas. To bija uzzinājusi mana vecākā māsa. Kara gados valdīja nedrošība un neziņa, tāpēc vecāki baidījās mani sūtīt skolā.

Tā uz skolu atnācu kā liels puika. Man bija mute vaļā, kad pirmo reizi ieraudzīju bērnus sarunājamies zīmju valodā. Sākumā neērti jutos, kautrējos no bērniem, kuri runāja zīmju valodā. Vēlāk to iemācījos. Skolu ātri pabeidzu, jo mani pārcēla no 1. uz 3.klasi, tad uz 5. klasi.

Klāt visos LNS kongresos

Agrāk lēmumus bija vieglāk pieņemt. Nedzirdīgo biedrībai piederēja trīs ražošanas uzņēmumi, kas deva līdzekļus biedrības darbībai. Tagad tā vairs nav, tāpēc visi lēmumi ir saistīti ar naudas jautājumiem, un tos ir grūti izlemt. Jā, kongresi ir interesanta lieta. Var redzēt, kā vienus gāž, citus ieceļ. Man patika priekšsēdētājs Paulis Tīmermanis. Viņš vienmēr bija kopā ar mums, izrādes noskatījās, ballēs piedalījās, no visas sirds dzīvoja mums līdzi.

Kā vērtēt mūsdienu LNS veikumu!

Ir grūti salīdzināt. Padomju laikā Nedzirdīgo biedrībai bija savi ražošanas uzņēmumi, bija arī nedzirdīgo cilvēku plaša līdzdalība pašdarbībā, pasākumu organizēšanā un sportā, iespējas braukt neskaitāmās viesizrādēs.

Nezinu, ko tagad jaunie domā. Katram kaut kas savs. Ir tādi vēl, kas sporto, bet ļoti nedaudzi iesaistās mākslinieciskajā pašdarbībā. Deju kolektīva arī nav.

No darba un teātra brīvajā laikā

Palīdzu savām māsām saimniecībā vai dārzā. Vienmēr jau kaut kas jāpielabo vai jāuzrok. Patīk būt dabā, braukt ar auto. Vadītāja tiesības ieguvu tikai 1976. gadā. Tas bija daudzu gadu cīņas rezultāts, kad nedzirdīgie pierādīja, ka dzirdes trūkums nav šķērslis automašīnas vadīšanai.»

Režisore **Dzintra Kukša**: «Anatolijs Stepaņuks ir ārkārtīgi sirsnīgs un izpalīdzīgs cilvēks. Viņš ir neiztrūkstošs teātra kolektīva palīgs dekorāciju un rekvizītu sagatavošanā. Savā cienījamā vecumā Anatolijs var vēl atveidot jebkuru lomu, pat ēzelīti I - ā Milna darbā «Vinnijs Pūks un viņa draugi». Viņš joprojām savas spējas apliecina arī pantomīmas etiķēs. Viņa aktiermeistarība ir iegūta daudzu gadu darbā.» **I.I.**

Lai mūsu daudzpusīgajam un aktīvajam mākslinieciskās pašdarbības dalībniekam laba veselība un vēl daudz interesantu lomu!

